

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΧΑΣΑΝΔΡΑ

ΤΕΦΑΑ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

- Ο σκοπός ήταν να συνοψίσουμε και συνθέσουμε τις προϋπάρχουσες, δημοσιευμένες, γνώσεις για τη σχέση μεταξύ φυσικής δραστηριότητας και θεραπείας των διαταραχών χρήσης παράνομων ουσιών.
  - Οι πληροφορίες χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη προγράμματος κατάρτισης για επαγγελματίες στο χώρο της θεραπείας εξαρτησιογόνων ναρκωτικών ουσιών, και επαγγελματίες αθλητισμού και άσκησης.
-

RTS+ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ποιος πρέπει να εφαρμόζει τα προγράμματα άθλησης;

Ποιες δραστηριότητες;

Πώς σχεδιάζονται και εφαρμόζονται;

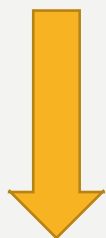
Ποιοι είναι οι κύριοι παράγοντες που συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα;

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

- Τι έρευνες υπάρχουν μέχρι σήμερα στον χώρο της άσκησης και των σπορ που έχουν ως δείγμα άτομα που βρίσκονται σε θεραπεία για διαταραχές χρήσης παράνομων ουσιών;
- Ποιες είναι οι στάσεις και προτιμήσεις ατόμων με διαταραχές χρήσης παράνομων ουσιών σχετικά με τον αθλητισμό και την άσκηση;
- Ποια είναι τα αποτελέσματα παρεμβατικών προγραμμάτων άσκησης σε άτομα που βρίσκονται σε θεραπεία για διαταραχές χρήσης παράνομων ουσιών ;
- Ποιες είναι οι μέθοδοι και τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν σε παρεμβατικά προγράμματα με θετικές επιπτώσεις στους συμμετέχοντες;

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ

- Ο πληθυσμός της μελέτης θα πρέπει να είναι ηλικίας **15 - 60 ετών**
- Τα άτομα να βρίσκονται σε προγράμματα **θεραπείας**.
- Οποιοσδήποτε τύπος **άσκησης ή σπορ να αποτελεί κύρια μεταβλητή** της μελέτης.
- Οι μελέτες μπορούν να είναι θα μπορούσαν να είναι **παρεμβάσεις, συγχρονικές μελέτες και ανασκοπήσεις βιβλιογραφίας**.
- Η γλώσσα δημοσίευσης πρέπει να είναι στα **Αγγλικά**.
- Τα παρεμβατικά προγράμματα πρόληψης αποκλείστηκαν.

- Εντοπίστηκαν **393** μελέτες
- **373** εξαιρέθηκαν (λόγοι: μόνο άμεσα αποτελέσματα άσκησης, μελέτες σε ζώα, μελέτες πρόληψης κ.λπ.)
- **20 άρθρα** πληρούσαν τα κριτήρια επιλογής και ξεκίνησε η εξαγωγή δεδομένων.

ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΚΗΣΗΣ

10 ΕΡΕΥΝΕΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ

- **Σχεδιασμός**
  - 2 μελέτες ήταν με μετρήσεις πριν και μετά και οι υπόλοιπες 8 είχαν και ομάδα ελέγχου ή ομάδα σύγκρισης
  - 6 από αυτές χρησιμοποίησαν τυχαιοποίηση
- **Αριθμός συμμετεχόντων ανά έρευνα: Από 16 έως 200 άτομα, 5/10 είχαν λιγότερα από 50 άτομα συνολικά.**
- **Τύπος εξαρτησιογόνων ουσιών**
  - 5 μελέτες είχαν άτομα με μικτές εξαρτήσεις (παράνομες και μη ουσίες)
  - 5 μελέτες είχαν μόνο άτομα με εξάρτηση σε παράνομες ουσίες (amphetamines, methamphetamine, methadone).

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ

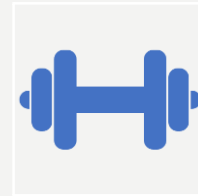
- **Ένταση άσκησης:** Από ήπια έως και έντονη άσκηση, με την πλειοψηφία των μελετών να χρησιμοποιεί μέτριας έντασης άσκηση.
- Όλα τα παρεμβατικά προγράμματα άσκησης ήταν **με επίβλεψη** κύρια από **επαγγελματία της άσκησης** (γυμναστές).
- Σχεδόν όλα τα προγράμματα άσκησης γίνονταν με **φυσική παρουσία** εκτός από ένα που χρησιμοποίησε computer game platform.
- Τα περισσότερα προγράμματα άσκησης γίνονταν **σε ομάδες**, εκτός από 2 που χρησιμοποίησαν ατομικές μόνο συναντήσεις και ένα που χρησιμοποίησε και ατομικές και ομαδικές συναντήσεις.
- 8 μελέτες χρησιμοποίησαν **μετρήσεις για την συμπεριφορά της άσκησης** (από fitness tests έως απλές παρουσίες), μία αξιολόγησε την αυτό-αποτελεσματικότητα της άσκησης και μία αξιολόγησε Electroencephalographic (EEG) δραστηριότητα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

6 μελέτες ανέφεραν
μείωση χρήσης
ουσιών και ταυτόχρονη
αύξηση της φυσικής
δραστηριότητας

1 μελέτη ανέφερε
βελτίωση μόνο στην
φυσική κατάσταση, 1
μελέτη ανέφερε
μείωση χρήσης ουσιών,
και 1 μελέτη ανέφερε
καμία διαφορά μεταξύ
των ομάδων σύγκρισης

1 μελέτη ανέφερε
βελτίωση σε διαστάσεις
φυσικής και
ψυχολογικής υγείας

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΣΚΗΣΗΣ

Διαβάθμιση
ενεργειών (βήμα-
βήμα)

7

Αυτο-
παρακολούθηση της
συμπεριφοράς

7

Οδηγίες σχετικά με
τον τρόπο εκτέλεσης
της συμπεριφοράς,

3

Biofeedback

3

Αξιόπιστη πηγή

3

Παροχή επιλογών

2

Κοινωνική στήριξη
(απροσδιόριστη)

2

Υλικά κίνητρα
(για επίδειξη
συμπεριφοράς),

2

Υλικές αμοιβές (για
επίδειξη
συμπεριφοράς)

2

Εξάσκηση
συμπεριφοράς /
πρόβα

2

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

5 STUDIES

- 3 συστηματικές ανασκοπήσεις, μία από αυτές με μετα-ανάλυση και δύο ανασκοπήσεις βιβλιογραφίας πληρούσαν τα κριτήρια επιλογής.
- **85 μελέτες** συνοψίστηκαν και συμπεριλάμβαναν **κάθε τύπο άσκησης** σε πληθυσμούς είτε μόνο χρηστών παράνομων ουσιών είτε σε πληθυσμό με διάφορες εξαρτησιογόνες ουσίες.

DESCRIPTIVES

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Θετικές επιδράσεις:

- Μείωση επιθυμίας για χρήση ουσιών,
  - Αύξηση ποσοστών αυτών που απεξαρτήθηκαν,
  - Περισσότερες μέρες συνεχόμενης αποχής από ουσίες
  - **Ψυχολογικά και Κοινωνικά οφέλη** (κατάθλιψη, στρες, άγχος, αυτο-εικόνα, εστίες ελέγχου, αύξηση της απασχόλησης και εύρεσης κατοικίας)
  - **Βελτίωση φυσικής κατάστασης**
  - Οι θετικές επιδράσεις της άσκησης στους πληθυσμούς χρηστών παράνομων ναρκωτικών ουσιών ήταν **ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ** μεγαλύτερες σε σύγκριση με άλλες διαταραχές χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών (αλκοόλ, κάπνισμα κ.λπ.)
-

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Τα άτομα σε θεραπεία για διαταραχές χρήσης ουσιών ενδιαφέρονται να αυξήσουν τη φυσικής τους δραστηριότητα.

Διευκολυντές και αντιλαμβανόμενα οφέλη:

- Η άσκηση ενισχύει την αίσθηση της επίτευξης (επιτυχίας) και αυτοπεποίθησης, που μεταφέρονται και στην προσπάθειά τους να παραμείνουν μακριά από τη χρήση ουσιών
- Βελτιώνει αισθητά και άμεσα την σωματική και φυσική υγεία.

Εμπόδια:

- Έλλειψη ισχυρών κινήτρων, οικονομική κατάσταση, φυσική ανικανότητα ή αναπηρία, έλλειψη ενέργειας.

Κοινωνικό περιβάλλον:

- Προτιμούν να ασκούνται μόνοι, ή με φίλο/η, ή σε μικρές ομάδες, υποδεικνύοντας ότι:
  - Η υποστήριξη και η ενθάρρυνση για άσκηση πρέπει να αποτελούν μέρος του προγράμματος
  - Εξατομίκευση προγράμματος άσκησης ακόμα και όταν ασκούνται σε ομάδα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τύποι προτιμώμενης άσκησης:

- Βελτίωση δύναμης, χρήση συσκευών καταγραφής (πεδόμετρα), Περπάτημα, Γυμναστήριο, Σπορ, Yoga, Φυσικές δραστηριότητες αναψυχής, Ανταγωνιστικά μη επαφής

Συμβουλευτική για άσκηση κατά τη διάρκεια της θεραπείας απεξάρτησης.

- **Τύποι εφαρμογής άσκησης:** Face-to-face από σύμβουλο/επαγγελματία της άσκησης, Προγραμματισμένη, Με επίβλεψη, χωρίς επίβλεψη και συνδυασμός, με Mentor, χωρίς επίβλεψη, αυτορρυθμιζόμενη άσκηση, ή μόνοι τους με επαγγελματική καθοδήγηση.
- **Ένταση άσκησης:** Μέτρια, Ήπια, Συνδυασμοί έντασης από εύκολη σε δύσκολη. Προειδοποίηση: Δεν πρέπει να είναι πολύ έντονη και επίπονη.

ΣΥΓΧΡΟΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

5 ΜΕΛΕΤΕΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ

- 5 μελέτες; N= 959 συμμετέχοντες
- Μικτή χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών
- Διάφοροι τύποι άσκησης
- Μετρήσεις
  - Φυσική δραστηριότητα/Άσκηση
  - Προτιμήσεις
  - Εμπόδια – Διευκολυντές
  - Ευτυχία από τη ζωή
  - Εσωτερική αναστολή
  - Επιθυμία για ουσίες

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Γυναίκες που ασκούνται με μέτρια ένταση ανέφεραν ισχυρότερη εσωτερική αναστολή και λιγότερη επιθυμία για χρήση ναρκωτικών
  - Η ένταση της άσκησης σχετιζόταν αρνητικά με την επιθυμία για χρήση ουσιών
  - Η συχνότητα της άσκησης προέβλεπε την ευχαρίστηση από την ζωή, ενώ η ένταση της άσκησης όχι
-

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Παρά του ότι τα αντιλαμβανόμενα οφέλη από την άσκηση ήταν υψηλά και τα αντιλαμβανόμενα εμπόδια χαμηλά, το **38%** των συμμετεχόντων πληρούσε τις οδηγίες για την ποσότητα εβδομαδιαίας άσκησης και το **25%** δεν ασκούσαν καθόλου
  - Αυτοί που ασκούσαν σύμφωνα με τις επίσημες οδηγίες ήταν περισσότερο πιθανό να αναφέρουν ότι η **άσκηση τους βοηθούσε να μένουν μακριά από τις εξαρτήσεις τους.**
  - Η πλειοψηφία (95%) ήθελε να κάνει άσκηση, αλλά σε ένα πρόγραμμα που θα ήταν **ειδικά σχεδιασμένο για να τους βοηθήσει και στην απεξάρτηση**
  - **89%** δήλωνε πως ήθελε **να ξεκινήσει να ασκείται / αθλείται** μέσα στους πρώτους 3 μήνες μετά την διακοπή χρήσης ουσιών
  - Οι προτιμήσεις τους όσον αφορά τον τύπο της άσκησης καθώς και τα αντιλαμβανόμενα εμπόδια και διευκολυντές για να ξεκινήσουν την άσκηση διέφεραν σημαντικά ανά **φύλο.**
-

RTS+ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ελάχιστες έγκυρες ...

Ποιος θα εφαρμόζει το πρόγραμμα άσκησης?
Επαγγελματίες αθλητισμού και άσκησης

Ποιες δραστηριότητες;
Οποιαδήποτε ήπιας, μέτριας, υψηλής έντασης αλλά συστηματική

Πώς σχεδιάζονται και εφαρμόζονται;
Ανάλυση αναγκών, σχεδιασμός, αξιολόγηση
ΚΑΙ
Χρήση αποτελεσματικών ΤΑΣ

Ποιοι είναι οι κύριοι παράγοντες που συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα;
Εξατομίκευση αλλά σε ομάδες, ολιστικές προσεγγίσεις και ανάπτυξη δεξιοτήτων

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- Υπάρχει έλλειψη σε ποσότητα και ποιότητα μελετών στο χώρο.
- Οι περισσότερες μελέτες εστιάζονται κύρια στις σωματικές-φυσιολογικές επιπτώσεις της άσκησης σε αυτό τον πληθυσμό. Δεν υπάρχουν αρκετές παρεμβάσεις που να αξιολογούν ψυχοκινητικές μεταβλητές
- Είναι ένας νέος χώρος για έρευνα και πρακτικές εφαρμογές με πλεονεκτήματα τόσο για τον χώρο της θεραπείας των εξαρτήσεων όσο και για τον χώρο της άσκησης και των σπορ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!